

Bruksela, 16 grudnia 2025 r.
(OR. en)

16939/25

MAMA 292
MED 107
RL 7

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Stosunki z Libanem - Stanowisko Unii Europejskiej na dziewiąte posiedzenie Rady Stowarzyszenia (Bruksela, 15 grudnia 2025 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu stanowisko Unii Europejskiej na dziewiąte posiedzenie Rady Stowarzyszenia UE–Liban.

DZIEWIĄTE POSIEDZENIE RADY STOWARZYSZENIA UE-LIBAN

(Bruksela, 15 grudnia 2025 r.)

Oświadczenie Unii Europejskiej

1. Przy okazji dziewiątego posiedzenia Rady Stowarzyszenia UE-Liban Unia Europejska (UE) potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz pogłębienia stosunków z Libanem. Dzisiejsze posiedzenie stanowi początek etapu odnowy naszego dwustronnego partnerstwa, opartego na układzie o stowarzyszeniu, który stanowi prawną, instytucjonalną i polityczną podstawę partnerstwa i współpracy między UE a Libanem oraz nadaje nowy impuls naszym stosunkom. UE zamierza wspólnie z Libanem przyjąć priorytety partnerstwa jako dokument ramowy wzmacniający naszą współpracę.
2. Liban stanowi wyjątkowy model współistnienia i różnorodności. Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z 23 października 2025 r. UE potwierdza swoje poparcie dla rządu Libanu i jego obywateli. Z zadowoleniem przyjmuje ukierunkowane na reformy wysiłki władz libańskich na rzecz ustabilizowania sytuacji gospodarczej i sytuacji w zakresie bezpieczeństwa oraz popiera wysiłki rządu na rzecz sprawowania suwerenności na całym terytorium kraju, a także rządowy plan ustanowienia monopolu państwa na broń, przy jednoczesnym uznaniu trudnych warunków, w jakich działają władze Libanu. Zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2790 Unia Europejska wyraża zdecydowane poparcie dla integralności terytorialnej, suwerenności, stabilności i niezależności politycznej Libanu w jego granicach uznanych przez społeczność międzynarodową.
3. Po licznych wieloaspektowych kryzysach politycznych, finansowych i związanych z bezpieczeństwem w Libanie pojawiła się nowa szansa – wybór nowego prezydenta i utworzenie nowego rządu otworzyły drogę do wzmocnienia instytucji państwowych, przywrócenia pełnej suwerenności i ukierunkowania kraju na trwałą stabilność i dobrobyt. UE jest zdecydowana współpracować z rządem, instytucjami i społeczeństwem obywatelskim Libanu, aby poprawić sytuację polityczną, gospodarczą i w zakresie bezpieczeństwa w tym kraju oraz pomóc Libanowi w radzeniu sobie z licznymi wyzwaniami wewnętrznymi, regionalnymi i globalnymi.

4. W tym duchu UE jest gotowa ocenić warianty modernizacji układu o stowarzyszeniu oraz zbadać możliwości podniesienia stosunków z Libanem do poziomu strategicznego i kompleksowego partnerstwa w oczekiwaniu na konkretne postępy w zakresie reform strukturalnych.

Globalne i regionalne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa

5. UE podkreśla strategiczne znaczenie partnerstwa UE-Liban dla radzenia sobie ze skutkami bieżących kryzysów regionalnych i globalnych. W tym nowym kontekście podstawowe znaczenie ma potwierdzenie przez UE i Liban ich wspólnego zaangażowania na rzecz międzynarodowego porządku opartego na zasadach, prawa międzynarodowego, poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności, demokracji, praworządności i skutecznego systemu wielostronnego.

6. Jeśli chodzi o sytuację w Izraelu i na okupowanych terytoriach palestyńskich, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2803 w sprawie operacjonalizacji kompleksowego planu zakończenia konfliktu w Strefie Gazy i jest gotowa wnieść wkład w realizację tego planu za pomocą różnorodnych narzędzi, którymi dysponuje, w oparciu o swoje długotrwałe zaangażowanie i znaczne wsparcie na rzecz pokoju w regionie, w sposób spójny z prawem międzynarodowym, w tym międzynarodowym prawem humanitarnym. UE przyczynia się do międzynarodowych wysiłków na rzecz stabilizacji Strefy Gazy i Zachodniego Brzegu Jordanu, w tym Wschodniej Jerozolimy, w szczególności poprzez swoje misje w dziedzinie WPBiO – EU BAM Rafah i EUPOL COPPS. UE będzie nadal wspierać Palestyńską Władzę Narodową i realizowany przez nią program reform, w szczególności za pośrednictwem grupy darczyńców dla Palestyny, również z myślą o powrocie Palestyńskiej Władzy Narodowej do Strefy Gazy. UE przypomina o swoim niezachwianym zaangażowaniu na rzecz sprawiedliwego, kompleksowego i trwałego pokoju, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ (RB ONZ), opartego na rozwiązaniu dwupaństwowym, w ramach którego Państwo Izrael i niezależne, demokratyczne, integralne terytorialnie, suwerenne i zdolne do egzystencji Państwo Palestyna będą mogły współistnieć pokojowo i w poczuciu bezpieczeństwa, wzajemnie się uznając – przyszła stolica obu państw powinna znajdować się w Jerozolimie. UE również przypomina o konferencji wysokiego szczebla na rzecz pokojowego rozstrzygnięcia kwestii palestyńskiej i wdrożenia rozwiązania dwupaństwowego, która odbyła się w Nowym Jorku i której współprzewodniczyły Francja i Królestwo Arabii Saudyjskiej. UE potwierdza swój apel o bezpieczny dostęp do miejsc świętych i o utrzymanie *status quo*. Szczególny status i charakter Jerozolimy i jej Starego Miasta, nienaruszalność jej przestrzeni sakralnych oraz możliwość egzystowania wszystkich jej społeczności muszą być chronione i respektowane przez wszystkich. UE ponownie zdecydowanie potępia eskalację przemocy na Zachodnim Brzegu w następstwie nasilonej przemocy ze strony osadników – w tym wobec społeczności chrześcijańskich – oraz ekspansji osiedli i operacji wojskowych Izraela. UE zdecydowanie potępia również ciągłe ataki terrorystyczne na Izrael.

7. Ponad trzy lata po rozpoczęciu przez Rosję pełnoskalowej, nielegalnej, niczym niesprobowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, rażąco naruszającej prawo międzynarodowe, w tym zasady Karty Narodów Zjednoczonych, zagrażającej bezpieczeństwu i stabilności na świecie oraz powodującej niedające się opisać cierpienie ludności ukraińskiej, UE zdecydowanie i niezachwianie wspiera Ukrainę i jej obywateli. UE z zadowoleniem przyjmuje poparcie Libanu dla rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 2 marca 2022 r., 24 marca 2022 r., 12 października 2022 r. i 24 lutego 2025 r. Wsparcie Libanu na rzecz międzynarodowego porządku opartego na zasadach wyrażane na forach wielostronnych jest istotnym elementem stosunków UE-Liban. UE podkreśla, jak ważne jest poparcie apelu o pełne i bezwarunkowe zawieszenie broni w celu zakończenia rosyjskiej wojny napastniczej i przywrócenia pokoju, który musi być kompleksowy, sprawiedliwy i trwały, oparty na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego, w tym na suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy.

Wsparcie UE dla odnowionych stosunków między Libanem a Syrią

8. UE potwierdza swoje poparcie dla pokojowych i pluralistycznych przemian w Syrii, prowadzonych przez Syryjczyków i pozostających w ich gestii, wolnych od szkodliwych obcych ingerencji, oraz zwraca uwagę na znaczenie ochrony praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich Syryjczyków, niezależnie od ich pochodzenia etnicznego lub przynależności religijnej, a także sprawiedliwości okresu przejściowego i pojednania. UE będzie nadal wspierać Syrię na drodze do stabilizacji, demokratyzacji, inkluzywności i odbudowy, zgodnie z konkluzjami Rady z 23 czerwca 2025 r.
9. UE z zadowoleniem przyjmuje niedawne kontakty na wysokim szczeblu między Libanem a Syrią oraz wysiłki tych państw na rzecz zredefiniowania ich stosunków, z poszanowaniem suwerenności każdego z nich, w celu poczynienia konkretnych postępów w kluczowych kwestiach dwustronnych obejmujących m.in. współpracę w zakresie zarządzania granicami, wytyczanie granic, los osób zaginionych, osób zatrzymanych i mienia. UE jest gotowa wspierać inicjatywy, które sprzyjają stabilności, wzajemnemu szacunkowi, możliwościom gospodarczym, zarządzaniu migracją oraz konstruktywnym więziom sąsiedzkim.

10. UE z zadowoleniem przyjmuje porozumienie o zawieszeniu broni między Izraelem a Libanem z 27 listopada 2024 r. i ponawia apel do wszystkich stron o jego poszanowanie i wdrażanie. UE przypomina w tym kontekście, że kluczową rolę w dążeniu do pełnego wdrożenia porozumienia o zawieszeniu broni odgrywa mechanizm monitorowania. UE przywołuje także zasadniczą rolę stabilizacyjną Tymczasowych Sił Zbrojnych Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNIFIL) w południowym Libanie. Niezależnie od zakończenia mandatu UNIFIL, co ma nastąpić w grudniu 2026 r., UE będzie nadal wspierać suwerenność państwa libańskiego, jego integralność terytorialną i wysiłki na rzecz budowania państwowości, w tym poprzez przyczynianie się do wzmocnienia libańskich sił zbrojnych i sił bezpieczeństwa wewnętrznego. W tym kontekście UE wzywa do zacieśnienia współpracy między libańskimi siłami zbrojnymi a UNIFIL.
11. UE wzywa wszystkie strony do wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2790, 1701 i 1559, które wymagają rozbrojenia wszystkich niepaństwowych ugrupowań zbrojnych i wycofania się Izraela z obszarów na północ od błękitnej linii. UE jest poważnie zaniepokojona wzrostem napięcia w regionie i ciągłymi naruszeniami porozumienia o zawieszeniu broni przez Siły Obronne Izraela, w szczególności atakami na personel sił UNIFIL, ludność cywilną i infrastrukturę cywilną, które to ataki spowodowały ofiary wśród ludności cywilnej. UE potępia wszelkie ataki na UNIFIL i przypomina, że zgodnie z prawem międzynarodowym i rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1701 personelowi i obiektom ONZ należy zapewnić bezpieczeństwo i ochronę. UE wyraża ubolewanie z powodu ciągłego odmawiania przez Hezbollah pełnego przestrzegania postanowień porozumienia o zawieszeniu broni.
12. UE wyraża zaniepokojenie ryzykiem eskalacji i wzywa do zwiększenia międzynarodowego wsparcia na rzecz rozwiązania dyplomatycznego. UE z zadowoleniem przyjmuje otwartość Libanu na konstruktywne negocjacje z Izraelem oraz niedawne bezpośrednie rozmowy. Obawy dotyczące bezpieczeństwa należy rozwiązywać za pomocą mechanizmu monitorowania ustanowionego na mocy porozumienia o zawieszeniu broni i zgodnie z prawem międzynarodowym, a także poprzez dalsze wspieranie i wzmacnianie libańskich sił zbrojnych. UE jest gotowa ułatwiać na różnych szczeblach dyskusje na temat kompleksowych parametrów politycznych i w dziedzinie bezpieczeństwa w celu osiągnięcia trwałego pokoju.

13. UE zdecydowanie popiera decyzję rządu Libanu z 5 sierpnia 2025 r. upoważniającą libańskie siły zbrojne do opracowania i wdrożenia planu ustanowienia państwowego monopolu na broń i zachęca do jego szybkiego i pełnego wdrożenia. Ta historyczna decyzja powinna doprowadzić do rozbrojenia wszystkich niepaństwowych ugrupowań zbrojnych, w tym Hezbollahu, oraz do przywrócenia państwowych instytucji bezpieczeństwa na całym terytorium, w tym w obozach palestyńskich. W tym kontekście UE podkreśla swoje zaangażowanie we wspieranie inicjatyw rządu i wzywa wszystkie podmioty do pełnej współpracy. UE wzywa również wszystkich partnerów międzynarodowych do udziału w przyszłej konferencji wspierającej libańskie siły zbrojne i siły bezpieczeństwa wewnętrznego. UE uznaje, że rozszerzenie suwerenności i legitymacji państwa na wszystkie jego części wymaga również wzmocnienia krajowych i lokalnych instytucji publicznych, które zapewniają ludności rzetelne usługi i odbudowę społeczno-gospodarczą. Jest gotowa wesprzeć rządowy plan odbudowy i rekonstrukcji po konflikcie.
14. UE wraz z państwami członkowskimi potwierdza swoją gotowość do zintensyfikowania współpracy w dziedzinie pokoju, bezpieczeństwa i obrony, w tym wysiłków w zakresie mediacji i dialogu. Jest gotowa szukać sposobów dodatkowej współpracy w kwestiach bezpieczeństwa, takich jak kontrola graniczna, zwalczanie przestępczości zorganizowanej i wspieranie bezpieczeństwa morskiego, z udziałem odpowiednich agencji UE. Jest też zdecydowana dalej zwiększać swoją pomoc dla libańskiego sektora bezpieczeństwa poprzez zwiększone wsparcie dla libańskich sił zbrojnych, sił bezpieczeństwa wewnętrznego i innych agencji bezpieczeństwa, w oparciu o bieżące środki pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, ISWMR i innych instrumentów UE, aby zapewnić spójne, trwałe i dostosowane do potrzeb wsparcie. UE zbada możliwość dalszego zaangażowania w ramach WPBiO w Libanie, dostosowanego do potrzeb i priorytetów tego państwa.
15. UE potwierdza swoją gotowość do współpracy z Libanem w zwalczaniu terroryzmu i brutalnego ekstremizmu zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym prawem międzynarodowym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym, również poprzez finansowane przez UE projekty dwustronne i regionalne. Opowiada się za pogłębionym dialogiem i współpracą z Libanem na specjalnych wielostronnych platformach zwalczania terroryzmu, takich jak światowa koalicja przeciwko Daiszowi, i popiera wdrażanie oenzetowskiej globalnej strategii zwalczania terroryzmu.

16. UE z zadowoleniem przyjmuje podjęte przez rząd Libanu kroki ku stabilizacji sytuacji gospodarczej i podkreśla pilną potrzebę kontynuowania reform sektora gospodarczego, fiskalnego i finansowego na rzecz trwałego ożywienia gospodarczego z korzyścią dla całej ludności Libanu. Skutki kryzysu gospodarczego, w szczególności upadek sektora bankowego i niepewna sytuacja budżetowa, nadal stanowią poważne obciążenie dla Libańczyków. UE podkreśla, że wiarygodne i nieodwracalne postępy w zakresie reformy sektora bankowego, w tym wdrożenie solidnych ram restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz przyjęcie dostosowanych do standardów międzynarodowych przepisów dotyczących luk, a także modernizacja instytucji publicznych, mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia programu MFW, który jest warunkiem wstępnym ewentualnego unijnego programu pomocy makrofinansowej, i wzmocnią współpracę dzięki wdrożeniu programowania za pośrednictwem rządu Libanu, a także przyciągną potencjalne inwestycje międzynarodowe. Utorowałoby to również drogę do konferencji na temat odbudowy z udziałem międzynarodowych partnerów Libanu, którą Francja jest gotowa zorganizować na początku 2026 r.
17. Po umieszczeniu Libanu w październiku 2024 r. na szarej liście Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) UE odnotowuje zobowiązanie Libanu do wdrożenia planu działania Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) i jest gotowa nadal wspierać władze libańskie w ich wysiłkach na rzecz wzmocnienia ram przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
18. UE podkreśla, że Liban musi stworzyć przestrzeń fiskalną, aby dokapitalizować Bank Centralny, wzmocnić instytucje państwowe i służby publiczne oraz przyspieszyć odbudowę, zwłaszcza na południu kraju. Podkreśla ponadto, że negocjowanie z posiadaczami euroobligacji kompleksowego planu restrukturyzacji długu i jego spłaty ma zasadnicze znaczenie dla wyjścia z sytuacji niewykonania zobowiązań z tytułu długu państwowego i dla przywrócenia stabilności finansowej. UE uznaje skalę potrzeb w zakresie rekonstrukcji oraz znaczenie skoordynowanego międzynarodowego wsparcia na rzecz pilnej odbudowy. Potwierdza też swoją gotowość do wspierania odbudowy po wprowadzeniu przez Liban reform.

19. UE podtrzymuje również swoje zobowiązanie do wspierania Libanu w dążeniu do zrównoważonej gospodarki, a także zrównoważonego rolnictwa i niebieskiej gospodarki, większego bezpieczeństwa energetycznego, transformacji cyfrowej, funkcjonującego i opłacalnego sektora wodno-sanitarnego oraz uwzględniania kwestii przystosowania się do zmiany klimatu i odporności na nią. Będzie również wspierać wysiłki na rzecz wzmocnienia konkurencyjności gospodarczej Libanu i zbada sposoby zwiększenia jego możliwości handlowych i inwestycyjnych. Są to kluczowe obszary wymagające poprawy, tak by wzmocniona została umowa społeczna między państwem a obywatelami. Niedawne powołanie organów regulacyjnych ds. energii elektrycznej i telekomunikacji stanowi krok naprzód.

Praworządność, zasady demokracji i prawa człowieka

20. Propagowanie, ochrona i obrona praw człowieka i podstawowych wolności są podstawą demokracji, bezpieczeństwa i długoterminowej stabilności społeczno-gospodarczej. UE podkreśla wagę zagwarantowania równości, wolności wypowiedzi, pokojowego zgromadzania się, zrzeszania się i przekonań oraz prawa do rzetelnego procesu sądowego. Ważnymi krokami naprzód są libańskie wysiłki na rzecz reform sektora mediów, w tym przedłożenie parlamentowi w maju 2025 r. projektu ustawy medialnej, której celem jest zniesienie tymczasowego aresztowania i kar pozbawienia wolności za przestępstwa związane z wypowiedziami oraz uchylenie przepisów karnych dotyczących zniesławienia i obrazy. UE potwierdza swój zdecydowany i jednoznaczny sprzeciw wobec stosowania kary śmierci, w każdym przypadku i niezależnie od okoliczności, ponieważ kara śmierci narusza niezbywalne prawo do życia i jest niezgodna z godnością ludzką, oraz zachęca władze Libanu do jej formalnego zniesienia. UE jest gotowa wspierać stałe zaangażowanie władz libańskich na rzecz zwiększenia rozliczalności i zapewnienia poszanowania praw człowieka w prawie i praktyce. Będzie również nadal wspierać działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w tym i we wszystkich innych obszarach zaangażowania UE. UE zachęca Liban do zapewnienia wystarczających zasobów Krajowej Komisji ds. Osób Zaginionych i Ofiar Wymuszonych Zaginięć, która udzielałaby odpowiedzi rodzinom osób zaginionych w wyniku przeszłych i obecnych konfliktów zbrojnych, zachęcając do nowych początków i pojednania.

21. Władze Libanu zobowiązały się do zorganizowania wiosną przyszłego roku przejrzystych i wiarygodnych wyborów, w związku z czym zwróciły się do UE o wysłanie unijnej misji obserwacji wyborów. UE podkreśla, jak ważne jest przeprowadzenie tych wyborów zgodnie z uzgodnionym harmonogramem w ramach kontynuacji procesu demokratycznego i dialogu z różnymi zainteresowanymi stronami, w tym na temat działań następnych w związku z zaleceniami misji obserwacji wyborów z 2022 r.
22. UE podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz równości płci i niedyskryminacji, podkreślając, jak ważne jest, by Liban przyspieszył reformy krajowych przepisów dotyczących statusu osobowego i usunął pozostałe przepisy prawne, które dyskryminują kobiety i dziewczęta. Podkreśla też znaczenie zagwarantowania kobietom i dziewczętom równych praw w prawie rodzinnym, a także pełnego korzystania przez nie z praw człowieka oraz zwiększenia ich udziału w życiu politycznym, publicznym i gospodarczym. UE uważa, że prace nad programem działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz zwiększenie roli kobiet i ich wkładu w przemiany polityczne i gospodarcze w tym kraju będą miały bardzo pozytywny wpływ na libański proces reform. UE podkreśla również potrzebę poszanowania, ochrony i pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka przez osoby LGBTI, w tym potrzebę zwalczania dyskryminacji i przemocy wobec nich.
23. UE z zadowoleniem przyjmuje niedawne pozytywne kroki podjęte przez rząd Libanu w celu uruchomienia standardowych procedur operacyjnych służących identyfikacji ofiar handlu ludźmi, udzielaniu im pomocy i ich ochronie. Konkretnie wdrożenie tych środków ma obecnie zasadnicze znaczenie dla zapewnienia działań następnych.

24. Kompleksowa reforma sądownictwa przyczyni się do zwiększenia niezależności i zapewni skuteczniejszy i bardziej przejrzysty system wymiaru sprawiedliwości. Ważne jest zatem, aby parlament sfinalizował i przyjął odpowiednie przepisy, w szczególności ustawę o niezależności sądownictwa, jako pierwszy krok w kierunku poszanowania praw człowieka i praworządności w tej dziedzinie. Obejmuje to zapobieganie torturom i zakaz ich stosowania oraz prawo do rzetelnego procesu sądowego, które należy zapewnić. UE jest gotowa nadal wspierać reformy ustawodawcze mające na celu zapewnienie kompleksowego i spójnego systemu wymiaru sprawiedliwości, dostosowanego do standardów międzynarodowych. Zwraca uwagę na wprowadzenie w życie unijno-libańskiej umowy o współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych między Eurojustem a właściwymi organami Libanu i zachęca władze Libanu do ustanowienia zgodnego z przepisami systemu ochrony danych, w tym niezależnego organu regulacyjnego, aby ułatwić stosowanie umowy i zapewnić odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie organom zaangażowanym we współpracę wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych.
25. UE apeluje o sprawiedliwość i rozliczalność w związku z wybuchem w porcie w Bejrucie 4 sierpnia 2020 r. i z zadowoleniem przyjmuje podjęte niedawno kroki, które umożliwiły postępy w dochodzeniu. Wzywa właściwe organy do zapewnienia odpowiednich warunków, tak by dochodzenie mogło zostać zakończone w sposób dokładny, bezstronny i przejrzysty, i oczekuje wymierzenia sprawiedliwości bez dalszej zwłoki. UE zaapelowała także na forum Rady Praw Człowieka ONZ o przeprowadzenie niezależnego dochodzenia. Zachęca władze Libanu do zacieśnienia współpracy z odpowiednimi agencjami UE i jurysdykcjami państw członkowskich i jest gotowa wspierać proces reformy sądownictwa.
26. UE podkreśla, jak ważne jest zwalczanie korupcji i zapobieganie jej poprzez zapewnienie wdrożenia krajowej strategii antykorupcyjnej i kluczowych przepisów w tej dziedzinie, a także wzmocnienie roli i zdolności Krajowej Komisji Antykorupcyjnej i innych upoważnionych instytucji. Konieczne jest przełożenie zobowiązań na działania, aby zapewnić skuteczne prowadzenie dochodzeń i ściganie przestępstw.
27. UE podkreśla potrzebę propagowania przejrzystości we wszystkich działach administracji publicznej, w tym poprzez cyfryzację, ponieważ rozliczalność i otwartość mają kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności i sprawiedliwości świadczenia usług publicznych dla wszystkich obywateli.

28. UE zachęca rząd Libanu do szybkiej ratyfikacji Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK).

Kapitał ludzki, wymiana międzyludzka

29. UE potwierdza, że jest zdecydowana zacieśniać więzi międzyludzkie między Libanem a Europą oraz inwestować w kapitał ludzki w Libanie, a także zbadać możliwości oferowane na przykład w ramach programu Erasmus+ i podejścia „Drużyna Europy”. Podkreśla, że odbudowa i długoterminowa stabilność kraju zależą od wzmocnienia pozycji jego obywateli – zwłaszcza młodzieży i kobiet – poprzez badania naukowe i innowacje, kulturę, edukację, rozwój umiejętności i dostęp do godnej pracy. Wsparcie skoncentruje się na poprawie dostępu do edukacji o wysokiej jakości, rozwoju technicznego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zapewnieniu sprzyjających włączeniu społecznemu i sprawiedliwych możliwości uczenia się, które umożliwią wszystkim dzieciom i młodym ludziom naukę i rozwój w bezpiecznych i wspierających środowiskach.
30. Inwestując w odporne szkoły, ośrodki szkoleniowe i przestrzenie dla społeczności, UE i jej państwa członkowskie dążą do poprawy efektów uczenia się, zwiększenia szans na zatrudnienie oraz wspierania przedsiębiorczości i gospodarki społecznej. Uznając kluczową rolę sektora prywatnego w odporności i odbudowie, UE będzie nadal wspierać libańskie przedsiębiorstwa – w szczególności mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa – oferując jednocześnie pomoc w sprostaniu wyzwaniom strukturalnym, które utrudniają tworzenie miejsc pracy i uczestnictwo w rynku pracy. Wysiłki te, zgodne z priorytetami Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego i Unii dla Śródziemnomorza, mają na celu promowanie godnej pracy, zwiększenie włączenia gospodarczego i umieszczenie kapitału ludzkiego w centrum trwałej odbudowy Libanu.

31. UE będzie nadal wspierać Liban w zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym osób wewnętrznie przesiedlonych oraz Libańczyków i uchodźców syryjskich i palestyńskich podatnych na zagrożenia. Wiąże się to z zapewnieniem interwencji ratujących życie, w tym pomocy pieniężnej na zaspokojenie podstawowych potrzeb, dostępu do żywności, ukierunkowanego wsparcia w zakresie dostępu do dokumentacji, pomocy prawnej oraz zagwarantowania dostępu do wysokiej jakości edukacji, opieki zdrowotnej, schronienia, pomocy społecznej i źródeł utrzymania. Aby pomoc była równie skuteczna dla Libańczyków, jak i dla uchodźców, kluczowe znaczenie ma ścisła współpraca między władzami, organizacjami pozarządowymi i partnerami z ONZ. Zwiększenie budżetu państwa na niezbędne usługi podstawowe ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia zależności od darczyńców i przyczynienia się do odbudowy umowy społecznej.
32. UE w pełni dostrzega poważne wyzwania, przed którymi stoi Liban jako kraj przyjmujący największą liczbę uchodźców na świecie w przeliczeniu na mieszkańca. Upadek reżimu Baszara al-Assada zmienił dynamikę regionalną i wzbudził nadzieje na powroty, a wielu Syryjczyków już wróciło do domu. UE potwierdza, że ochrona uchodźców pozostaje centralnym elementem jej zaangażowania, podkreślając znaczenie przestrzegania prawa międzynarodowego, w szczególności zasady *non-refoulement*, oraz międzynarodowego prawa humanitarnego. UE będzie nadal współpracować z władzami libańskimi, syryjskimi władzami przejściowymi i partnerem z ONZ w celu wspierania trwałych rozwiązań opartych na dobrowolnych, bezpiecznych, godnych powrotach i uzupełniających ścieżkach migracji do państw trzecich. Będzie też nadal opowiadać się za zachowaniem obszaru objętego ochroną w Libanie, wzmocnieniem zarządzania migracjami, w tym zarządzania granicami, oraz pomocą w usprawnieniu rynku pracy w Libanie poprzez ograniczenie szarej strefy i poprawę warunków pracy.
33. Jeśli chodzi o zwalczanie przemytu migrantów, UE z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Libanu w kontekście światowego sojuszu na rzecz przeciwdziałania przemytowi migrantów i oczekuje zacieśnienia współpracy z władzami libańskimi.

34. UE z zadowoleniem przyjmuje Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego zainicjowany w Barcelonie 28 listopada 2025 r., którego celem jest otwarcie nowych możliwości wraz z partnerami śródziemnomorskimi, sprostanie wspólnym wyzwaniom i wspólne dążenie do partnerstwa opartego na wzajemnym zaufaniu i szacunku, współodpowiedzialności i współtworzeniu. Oczekuje pogłębienia współpracy z Libanem, w duchu partnerstwa opartego na wzajemnym zaufaniu i wspólnej odpowiedzialności, poprzez konkretne inicjatywy i działania priorytetowe w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby przynieść rezultaty dla osób w każdym wieku oraz dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców.
35. UE docenia konstruktywną rolę Libanu w ramach inicjatyw współpracy regionalnej, w tym na platformach regionalnych, w których obie strony aktywnie uczestniczą, takich jak Unia dla Śródziemnomorza i Fundacja im. Anny Lindh.

Wnioski

36. UE jest gotowa wspierać libańskich przywódców i obywateli na drodze do reform, odbudowy i odnowy suwerenności. Posiedzenie Rady Stowarzyszenia 15 grudnia 2025 r. toruje drogę do wznowienia prac różnych instancji układu o stowarzyszeniu, w tym Komitetu Stowarzyszenia i różnych podkomitetów.
37. UE potwierdza swój cel, jakim jest zacieśnienie stosunków dwustronnych z Libanem i podniesienie ich rangi poprzez strategiczne i kompleksowe partnerstwo, po wdrożeniu przez Liban niezbędnych reform. Dzisiejsze posiedzenie Rady Stowarzyszenia stanowi okazję do spojrzenia w przyszłość partnerstwa UE-Liban dzięki wspólnemu określeniu priorytetowych obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na nadchodzące lata.